

Cijenimo vašu privatnost

Koristimo kolačiće kako bismo poboljšali vaše iskustvo pregledavanja, posluživali personalizirane oglase ili sadržaj i analizirali naš promet. Klikom na "Privatni sve", pristajete na našu upotrebu kolačića.

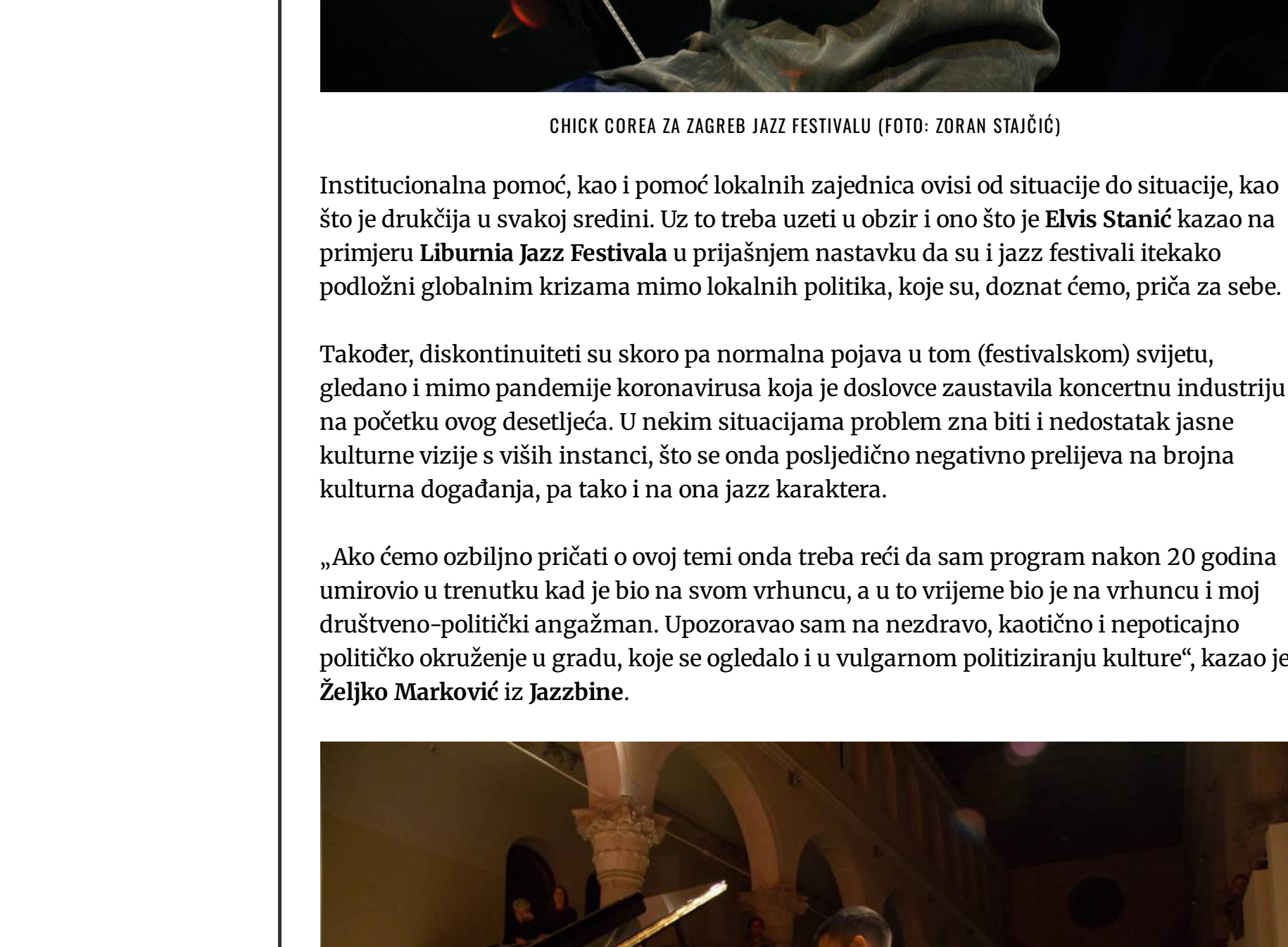
Potrebno Funkcional Analitika Oglas Kategorizirane Spremi moje postavke

Jazz kao kulturni adut Hrvatske (4. dio) – institucionalna podrška i pomoć lokalnih zajednica

14/11/2025 — Zoran Stajčić

Nakon što smo se u prijašnjim nastavcima feljtona bavili entuzijazmom organizatora i ljudi iz svijeta jazza i slobodne improvizirane glazbe, te rastućim entuzijazmom u redovima publike, u ovom nastavku je tema nešto težeg karaktera.

CHICK COREA ZA ZAGREB JAZZ FESTIVALU (FOTO: ZORAN STAJČIĆ)

Institucionalna pomoć, kao i pomoć lokalnih zajednica ovisi od situacije od situacije, kao što je drukčija u svakoj sredini. Uz to treba uzeti u obzir i ono što je Elvis Stanić kazao na primjeru Liburnia Jazz Festivala u prijašnjem nastavku da su i jazz festivali itekako podložni globalnim krizama mimo lokalnih politika, koje su, doznat ćemo, prica za sebe.

Takoder, diskontinuiteti su skoro pa normalna pojava u tom (festivalskom) svijetu, gledano i mimo pandemije koronavirusa koja je doslovce zaustavila koncertnu industriju na početku ovog desetljeća. U nekim situacijama problem zna biti i nedostatak jasne kulturne vizije i visih instanci, što negdje poslijeđnjim negativno preljeva na brojna kulturna događanja, pa tako i na ona jazz karaktera.

„Ako ćemo ozbiljno pričati o ovoj temi onda treba reći da sam program nakon 20 godina umirovio u trenutku kad je bio na svom vrhuncu, a u to vrijeme bio je na vrhuncu i moj društveno-politički angažman. Uopozoravao sam na nezdravo, kaotično i nepotopno političko okruženje i greske koje se ogledalo i u vulgarnom politiziranju kulture“, kazao je **Željko Marković** iz Jazzline.

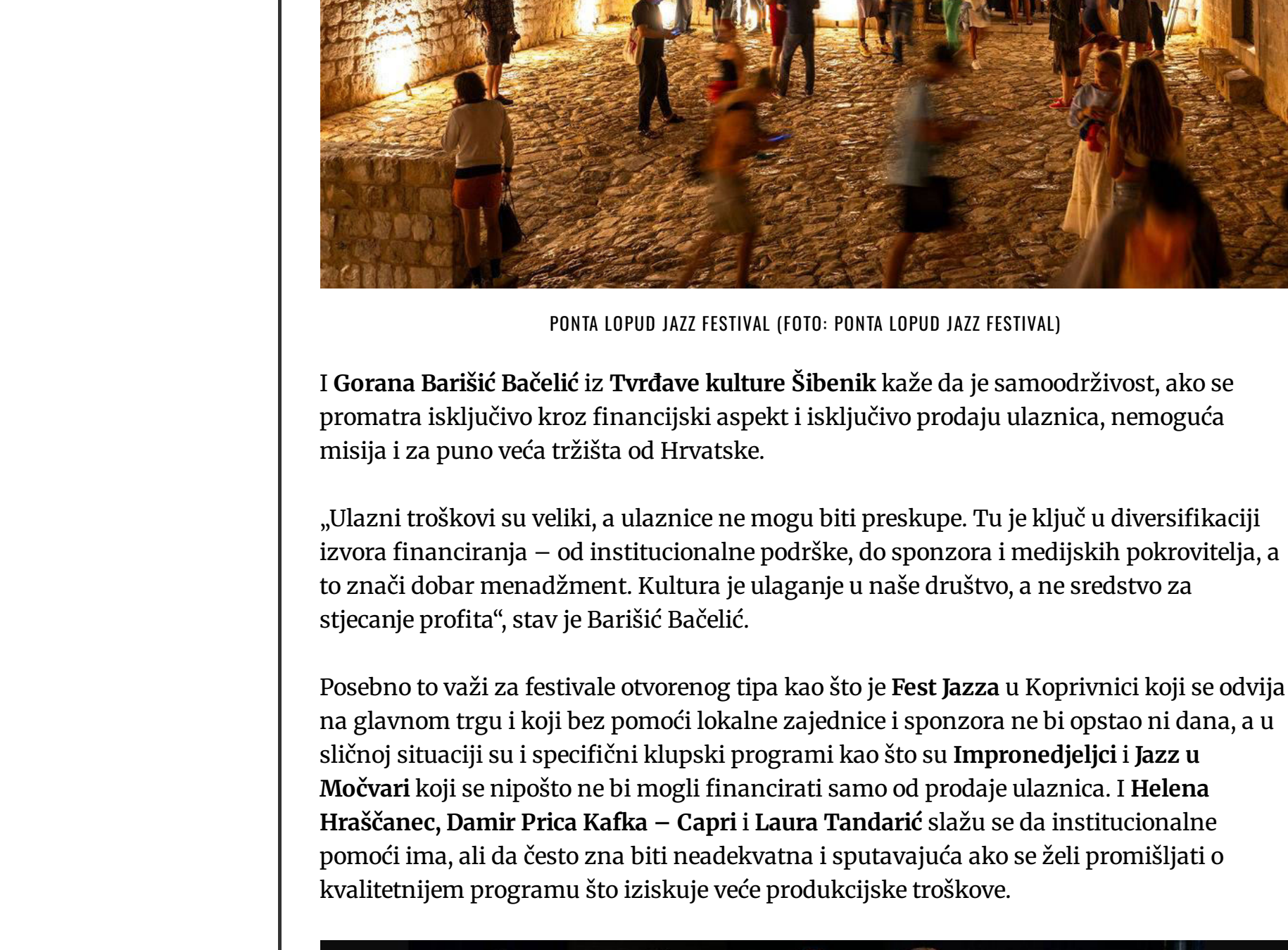

VIAKY IYER U SVETIM SRCIMA U SKLOPU JAZZBINE U PULU (FOTO: JAZZBINA PULA)

O pulskim prilikama je u nastavku rekao: „Kultura je tada postala sredstvo održavanja političke moći i hegemonije, a sve je to pratilo nekritičko provođenje neodoljivih javnih politika – turistifikacija i spektakularizacija kulture. U takvom je okruženju bilo teško boriti se s rogatima i zadržati minimum integriteta. I cijenu je, naravno, trebao platiti. Danas je, čini se, svima postala normalna – ili barem zgodno prešućana – marginalizacija izvaninstitucionalne kulturne produkcije, sistemaska greška modela upravljanja kulturnim institucijama i potpuni izostanak stručnog, inkluzivnog i demokratskog upravljanja javnim prostorima namijenjenima kulturnoj proizvodnji. Ako tome dodamo i nedostatak vizije u pogledu stavljanja u funkciju neeksplozivnih prostora kulture, koji su sastavni dio memorije grada, a postali su žrtve privatizacije; ako uzmemo u obzir i činjenicu da Pula nema adekvatan multifunkcionalni koncertni prostor – svojevremena ideja Pule kao 'prijestolnice kulture' tada je, i još uvijek jest, prilično groteskna. U navedenoj dijagnozi paradoks je taj što se izvaninstitucionalna produkcija financira nezaznajeno sa svim kreativnim dosezima i društvenoj relevantnosti. Kad k tome dodamo da na njoj i postojanja moći i sustavnog i obilnog financiranja parazitiraju i javne kulturne institucije onda je priča o narcizmu za koje se glodemo lakusnu postavljene dijagnoze.“

Marković navodi da bi institucionalna pomoć trebala biti veća, jer to u stvarnosti znači "biti pokretajem i nositeljem kulturnih politika". „No, neki drugi sektori, poput sektora industrije zabave i sektora politizacije kulture imaju drugačije planove“, uvjeren je, te naglašava da nigdje ta priča nije održiva bez javnog sufinanciranja.

„Zašto bi i bila? Podrumi, rezidencije, umjetničke oaze, umjetničke prakse i scena koja nastaje iz takvih kreativnih poligona je od javnog interesa i ključno je izboriti se za adekvatno vrednovanje tih postignuća“, zaključuje Marković.

ROJ OSA MEETS ROB MAUREK U MOČVARI (FOTO: VEDRAN METELKO)

Za samoodrživost Elvis Stanić kaže da je to apsolutno s druge strane mogućeg, te da je to 'opće mjesto' pozicije kulture i umjetnosti bilo gdje.

„Tu što, recimo, jedna Njemačka izdvoja višestruko za potporu umjetničama stvar je u resursima kojima raspolaže. Da oni jednog dana, iz bilo kojeg razloga presuše, imali biste vrlo sličnu situaciju kao u bilo kojoj zemlji s minimalnim izdavanjima za kulturu po glavi umjetnika. Amerika, kao velika jazz zajednica, gododba da nema sustavno državno financiranje umjetničkih projekata, no zbog velike gospodarske moći kulturu podupiru privatni sektor i mecene. Što je, opet, zbog neusporedivih poreznih olakšica prilikom investiranja u kulturu i umjetnost, sasvim razumljivo“, kaže Stanić.

Thana Alexa iz Ponta Lopud Jazz Festivala, koja ujedno ima iskustva i iz SAD-a tvrdi: „Teze o samoodrživosti u umjetnosti i glazbi su vrijedne i poželjne, ali u praksi teško ostvarive u malim zemljama poput Hrvatske. Zbog ograničenog tržišta, nedostatka privatnih ulaganja i oslanjanja na javna sredstva, potpuna samoodrživost umjetničkih projekata rijetko je moguća.“

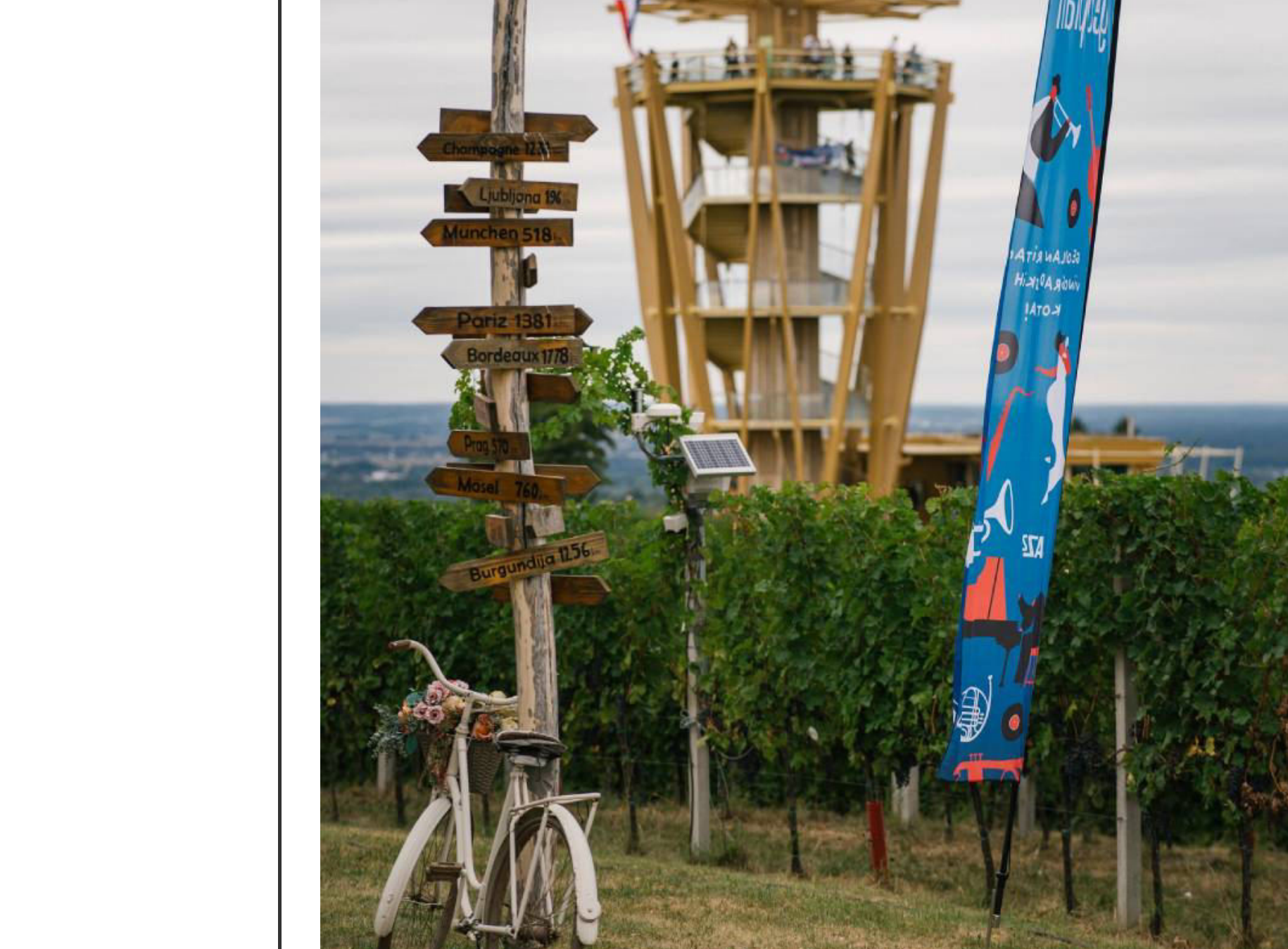

PONTA LOPUD JAZZ FESTIVAL (FOTO: PONTA LOPUD JAZZ FESTIVAL)

I **Gorana Barišić Bačelić iz Tvrdave kulture Šibenik** kaže da je samoodrživost, ako se promatra isključivo kroz financijski aspekt i isključivo prodaju ulaznica, nemoguća mislja i za puno veća tržišta od Hrvatske.

„Izlazni troškovi su veliki, a ulaznice ne mogu biti preskupe. Tu je ključ u diversifikaciji izvora financiranja – od institucionalne podrške, do sponzora i medijalnih pokrovitelja, a to znači dobar menadžment. Kultura je ulaganje u naše društvo, a ne sredstvo za stjecanje profita“, stav je Barišić Bačelić.

Posebno to važi za festivale otvorenog tipa kao što je Fest Jazz-a u Koprivnici koji se odvija na glavnom trgu i koji bez pomoći lokalne zajednice i sponzora ne bi opstao ni dana, a u sličnoj situaciji su i specifični klupski programi kao što su **Impronedjeljci Jazz** u Močvari koji se nipošto ne bi mogli financirati samo od prodaje ulaznica. I **Helena Hrašćanec, Damir Prica Kafka – Capri i Laura Tondarić** slažu se da institucionalne pomoći ima, ali da često zna biti neadekvatna i sputavajuća ako se želi promisliti o kvalitetnijem programu što iziskuje veće produkcijske troškove.

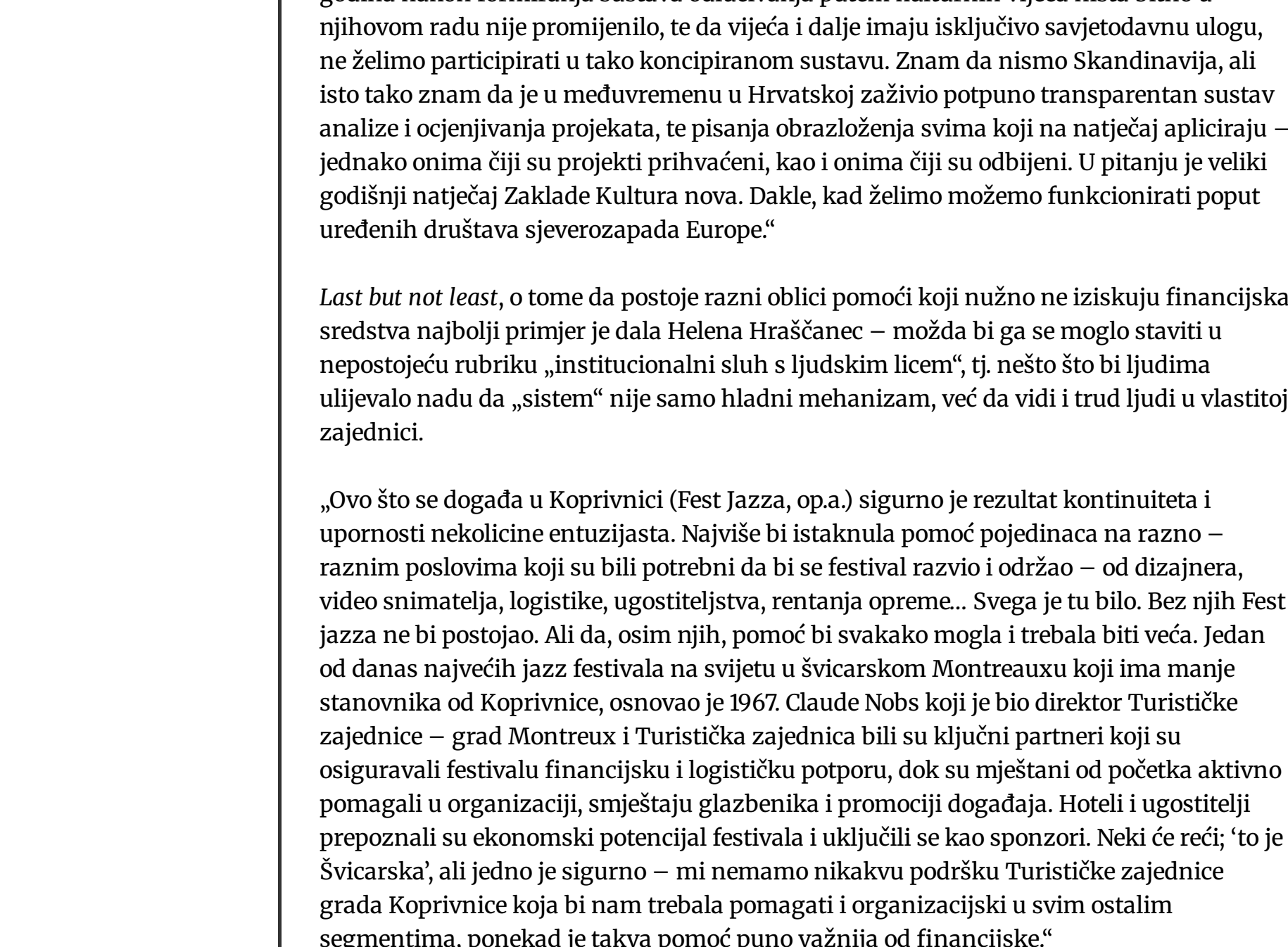

JAZZ U MOČVARI: IMPRONEDELJCI FESTIVAL 5

No nekima ponaka ima, što bi se reklo na „vrhu piramide“, ako se tako može nazvati **Zagreb Jazz Festival** koji je u Zagreb doveo možda i najskuplje američke jazz legende, općenito gledano. Festival se u u prvom desetljeću milenija od početka oslanjao na jake sponzore, no tada je bila drugačija biznis klima jer je u jednom trenutku jazz postao tražan ča i u istarskim lancima hotela, ali se taj entuzijazam istopio po putu – dovoljna je jedna smjena u upravi, pa da strategija ulaganja ode u diametralno suprotnom smjeru. Što bi se reklo; veliki biznisi više ne osjećaju potrebu da nam se umile, oni su tu sada uglavnom zbog biznisa.

No ipak se dogodilo da su u međuvremenu zaprebnake gradske institucije prepoznale JAZZG, pa bi to možda moglo pomoći u prepoznavanju drugih, po principu da je 'kultura ulaganje u naše društvo, a ne sredstvo za stjecanje profita', kako je to već sažela Gorana Barišić Bačelić.

Dražen Kakanović, direktor Zagreb Jazz Festivala kaže: „Institucionalna podrška se znatno poboljšala tijekom godina. Nakon 20 godina prepoznati smo od Grada Zagreba i Turističke zajednice Grada Zagreba u smislu da nas podržavaju financijski daleko više nego prije desetak godina. To je omogućilo da rastemo i da dovodimo još veća imena. Zagreb Jazz Festival je danas svjetski poznat i priznat festival, što znači da dovodenje svjetskih jazz glazbenika više nije problem – problem je financiranje. Ali uz institucionalnu podršku, veliku pomoć privatnih sponzora i medijaka vidljivost, uspijevamo ostvariti ono što smo zamislili. Inače, cijene ulaznica za koncerte Zagreb Jazz Festivala gotovo da su dampinške u usporedbi s cijenama ulaznica za koncerte u bilo kojim europskim gradovima za tako velike svjetske zvijezde koje dovodimo u Zagreb.“

MAJKA RIVJE NA BARONE JAZZ FESTIVALU (FOTO: VALERIO BARANOVIC)

Dobar primjer lokalne institucionalne podrške, ali ne i nacionalne, je i Strigovački festival Jazz u vinogradu.

„Moram reći da smo od samog početka imali vrlo dobru podršku lokalne zajednice, što je ključno za ovaj projekt. Turistička zajednica Strigove i Turistička zajednica Međimurske županije odmah su prepoznale ideju i prigrlile projekt, pruživši nam prije svega ljudsku i infrastrukturnu podršku, ali i financijski doprinos u skladu s mogućnošću“, tvrdi **Tomislav Karamatić**.

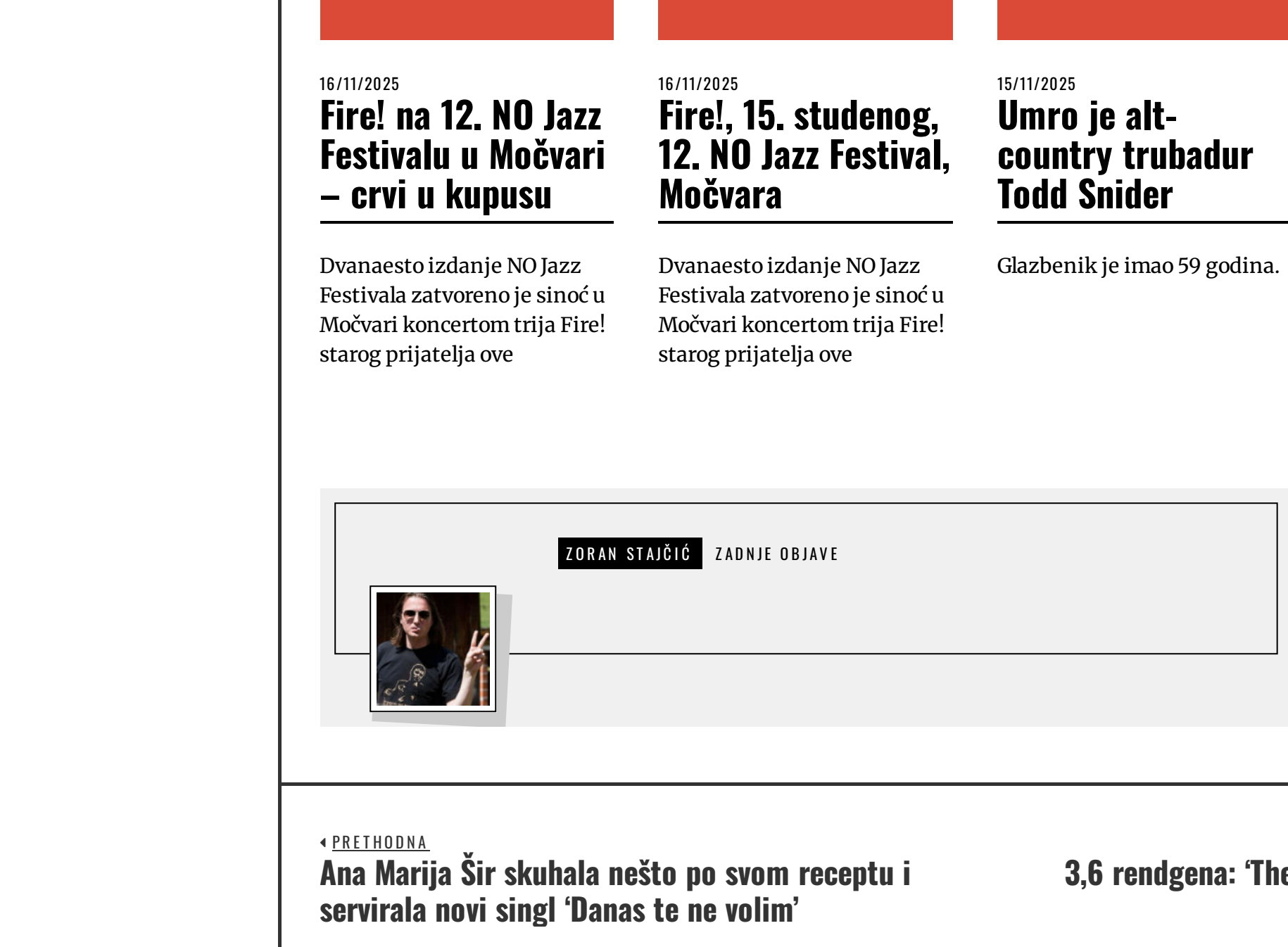
On kaže da kako je festival rastao i dobivao prepoznatljivost da se u projekt uključio i Grad Cakovice, koji je u međuvremenu i službeno dobio etiketu „grada jazz-a“, što je uistinu recentni poltvalni primjer o tome u kojem smjeru je kretnuo taj međimurski grad u želji da se bendiraju upravo kroz jazz. Prošle godine su mnogi jazz glazbenici mislili da je u pitanju bila šala kad se pojavila najava da u Cakovice dolazi Bella Fleck, ti najvažniji bendzist na svijetu, a ove godine je već 'pod normalno' da će se uskoro kretati put Cakovca zbog koncerta **Al Di Meola** na tamošnjoj Jazz Fair.

JAZZ U VINOGRADU (FOTO: JAZZ U VINOGRADU)

Karamatić naglašava: „To lijepo govori o tome da se jazz kao glazbeni izraz sve više pozicionira i u institucionalnom smislu. Ipak, veći dio festivala financiirali smo sami, u suradnji s privatnim partnerima projekta, što je bio nužan korak da se osigura kontinuitet i kvaliteta projekta. Dakle, institucionalna podrška nam je isključivo lokalna, a ne nacionalna, no upravo u tome vidim i vrijednost – jer projekt raste iz stvarne zajednice koja ga razumije i podržava, a ne iz administrativne inicijative 'odozgo'“.

Elvis Stanić je umjeren optimističan o onima „odozgo“, konkretno, Ministarstvu kulture: „Ministarstvo kulture, kao trajna podrška festivalu još od svojih početaka, također se transformira, naročito kroz pristupanje EU i usklađivanje sa europskim da kažem tako, 'modusom operandi'. Naime, od kako smo postali dio jedne velike, globalne zajednice bez granica, zajednice koja je u većini slučajeva zadržala visoke financijske standarde potpore kulturnih programa, mi smo u nacionalnim okvirima ostali negdje, rekao bih, prema 'kraju kolone' – ali s obzirom na našu veličinu i resurse, još se krećemo.“

PUNAČKI ORKESTAR VIRJE – FEST JAZZA KOPRIVNICA (FOTO: SAŠA MUZIKA)

Mate Skugor iz ponovo pokrenutog **NO Jazz Festivala** pak tu nije optimističan i drži da su promjene po pitanju vrednovanja nužne, što proizlazi iz negativnih iskustava koje je imao.

„Nemamo institucionalnu podršku zato jer je ne želimo. Zbog činjenice da se punih 25 godina nakon formiranja sustava odobnjavaju putem kulturnih vijeća naša bitno – njihovom radu nije promijenila, te da vijeća i dalje imaju isključivo savjetodavnu ulogu, ne želimo participirati u tako koncipiranom sustavu. Znam da nismo Skandinavija, ali isto tako znam da je u međuvremenu u Hrvatskoj potpuno transparentan sustav analize i ocjenjivanja projekata, te pisanja obrazloženja ovinja koji na natječaj apliciraju – jednako onima čiji su projekti prihvaćeni, kao i onima čiji su odbijeni. U pitanju je veliki gostiljni natječaj Zaklade Kultura nova. Dajte, kad želimo možemo funkcionirati poput uređenih društava sjeverozapada Europe.“

Last but not least, o tome da postoje razni oblici pomoći koji nužno ne iziskuju financijska sredstva najbolji primjer je dala Helena Hrašćanec – možda bi ga se moglo staviti u neposrednu rubriku „institucionalni sluh s ljudskim licem“, ti nešto što bi ljudima ulijevalo nadu da „sistemi“ nije samo hladni mehanizam, već da vidi i trud ljudi u vlastitoj zajednici.

„Ovo što se događa u Koprivnici (Fest Jazz-a, opa.) sigurno je rezultat kontinuiteta i umjerenosti kolektivne, ali i institucionalne pomoći, konkretno, Ministarstva kulture. Najviše animacije, usuglasit, ustojiteljstva, rentanja opreme. Svega je tu bilo. Bez njih Fest Jazz-a ne bi postojao. Ali da, osim njih, pomoć bi svakako mogla i trebala biti veća. Jedan od danas najvećih Jazz festivala na svijetu u Švicarskom Montreuxu koji ima jedan stanovnika od Koprivnice, osnovao je 1967. Claude Nobs koji je bio direktor Turističke zajednice – grad Montreux i Turistička zajednica bili su ključni partneri koji su osiguravali festivalu financijsku i logističku potporu, dok su sponzori od početka aktivno pomagali u organizaciji, angažiraju glazbenika i promociji događaja. Hoteli i ugostitelji prepoznali su ekonomski potencijal festivala i uključili se kao sponzori. Neki će reći, 'to je Švicarska', ali jedno je sigurno – mi nemamo nikakvu podršku Turističke zajednice grada Koprivnice koja bi nam trebala pomagati i organizacijski u svim ostalim segmentima, ponekad je takva pomoć puno važnija od financijske.“

Nastavlja se...

*Tekst je potpomožut sredstvima natječaja "Poticanje novinarske izvrsnosti" Agencije za elektroničke medije

Treći dio feljtona:

Jazz kao kulturni adut Hrvatske (3. dio) – publika

Za mnoge jazz glazbeni publika u drvo šklop (svojim jezikom) i situaciji na terenu je daleko bolje nego li se čini i 'tačke daljnje' gledano. Radilo se puno i na kvalitetnoj glazbi stasao je namali broj poklonika.

RAVNO DO DNE

Želimo da naš sadržaj bude otvoren za sve stranke. Iza našeg rada ne stoji donatori ili vlastiti milijarderi. Vjerujemo u poštenje i čitavost koja ne želimo nikad izmisliti. Cijena naše neovisnosti uvijek je bila visoka, ali vjerujemo da je vrijedno truda izgraditi integritet kvalitetnog specijaliziranog medija za kulturu na ovom prostoru. Stoga, svaki doprinos, bez obzira bio velik ili mali, čini razliku. Podržite Ravno Do Dne donacijom već od 1 €.

Hvala vam.

1.00 €	5.00 €	10.00 €	20.00 €	50.00 €	100.00 €	200.00 €
--------	--------	---------	---------	---------	----------	----------

Donacije su omogućene putem [mobilepayments.gateway.com](#)

Podrazume se mobilnih putanje: KESTAS Pay, Aircash, Settle, kriptovalute

TAGS: DAMIR PRICA KAFKA – CAPRI, DRAŽEN KORANOVIC, ELVIS STANIC, FEST JAZZA KOPRIVNICA, GLAZBA, GORANA BARIŠIĆ BAČELIĆ, HELENA HRAŠĆANEC, JAZZ, JAZZ FAIR CAKOVICE, JAZZ U MOČVARI, JAZZ U VINOGRADU, JAZZBINA, LAURA YARŠANIC, LIBURNIA JAZZ FESTIVAL, MATTE SKUGOR, NO JAZZ FESTIVAL, PONTA LOPUD JAZZ FESTIVAL, THANA ALEXA, TOMISLAV KARAMATIĆ, TVRDAVA KULTURE ŠIBENIK, ZAGREB JAZZ FESTIVAL, ŽELJKO MARKOVIĆ

PROČITAJ JOŠ

-
- 16/11/2025

Fire! na 12. NO Jazz Festivalu u Močvari – crvi u kupusu

Dvadeseto izdanje NO Jazz Festivala zatvoreno je sinoć u Močvari koncertom trija Fire! starog prijatelja ove
-
- 16/11/2025

Fire!, 15. studenog, 12. NO Jazz Festival, Močvara

Dvadeseto izdanje NO Jazz Festivala zatvoreno je sinoć u Močvari koncertom trija Fire! starog prijatelja ove
-
- 16/11/2025

Umro je alt-country trubačur Todd Snider

Glazbenik je imao 59 godina.

• **CELJIBIDŽAR**

Ana Marija Šir skuhala nešto po svom receptu i servirala novi singl 'Danas te ne volim'

• **SILJELOVA**

3.6 redngena: 'The Running Man' ili kritika i distinkcija od tehnofašističke distopije

JADRIČ O TIVA

Jazz kao kulturni adut Hrvatske (3. dio) – publika

Za mnoge jazz glazbeni publika u drvo šklop (svojim jezikom) i situaciji na terenu je daleko bolje nego li se čini i 'tačke daljnje' gledano. Radilo se puno i na kvalitetnoj glazbi stasao je namali broj poklonika.

Jazz kao kulturni adut Hrvatske (2. dio) – Od ljubavi prema jazzu do organiziranja koncerata

Upoznajemo i deset zaljubljenika jazz koji će vas 'voditi' kroz cijenu organizatora koncerta

Pobunjeno uho: Tajna mozgane polifonije i zvanogrudnih glazbenih aralozki

Uškoro izlazi knjiga 'Kontrapunkti kontrakulture' Miše Devića, a Ravno do dna donosi

Zvuk dvadesetih: Voice of Baceprot – indonezijski hitzab metal

Trash metal, islamski hidžab i girl power feminizam u teoriji baš niko

Abecedna playlista: Listopad 2025

Nova playlista od 26 pjesama od kojih svakoj naziv počinje jednim slovom

© 2025 Ravno Do Dne. Svi prava pridržana.